

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 21S/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4021200013
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4021200013.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Vargovej a členiek senátu JUDr. Lenky Kostolanskej a JUDr. Evy Šiškovéj, v právnej veci žalobcu: RUDBECKIA, s.r.o., Svätoplukovo 449, IČO: 44 290 357, zastúpený: Advokátska kancelária AKMK, s.r.o., Farská 30, Nitra, IČO: 36 859 061, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, Košice, IČO: 00 166 405, o správnej žalobe zo dňa 04. 01. 2020 proti rozhodnutiu žalovaného č. NIP/NIP_PO/BEZ/2020/5138 zo dňa 02. 11. 2020, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a** .

Žalovanému súd právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

I. Priebeh administratívneho konania

1. Z administratívneho spisu správny súd zistil, že dňa 13. 05. 2020 o 15.10 hod. sa začal na pracovisku žalobcu výkon inšpekcie práce vo veci nelegálneho zamestnávania. Kontrolovanými fyzickými osobami boli H. W. a H. O.. Kontrolovaným pracoviskom bolo pracovisko žalobcu označené ako „upravovanie terénu pred výsadbou“, JP-Auto Jaguar Land Rover, Dolné Hony, Nitra.

Kontroly sa zúčastnil konateľ žalobcu P. X., ktorý odpovedal na otázky inšpektorov práce.

2. Súčasťou administratívneho spisu je aj:

- zmluva o dielo, uzatvorená medzi zhotoviteľom - H. W. a objednávateľom - žalobcom, zastúpeným Mgr. P. X., dňa 13. 05. 2020, ktorej predmetom bola povinnosť zhotoviteľa poskytovať služby v nasledujúcom rozsahu - čistenie a úprava pozemku vo vonkajších priestoroch Predajne automobilov Jaguár, Landrover Nitra. Čas a miesto plnenia bolo dojednané tak, že začiatok 13. 05. 2020 o 8.00 hod., ukončenie 13. 05. 2020 o 16.00 hod., miesto plnenia - servis a predajňa vozidiel JLR s infraštruktúrou, Dolné hony, Nitra - Mlynárce. Celková cena diela bola stanovená dohodou zmluvných strán vo výške 50 eur,

- potvrdenie o návšteve školy pre H. W.,

- dohoda o brigádnickej práci študentov, uzatvorená s H. W., dňa 13. 05. 2020 s tým, že prácu začne vykonávať počnúc dňom 14. 05. 2020, odmena dohodnutá 200 eur, prácu preberá a skontroluje Mgr. P. X.,

- zmluva o dielo, uzatvorená medzi zhotoviteľom - H. O. a objednávateľom - žalobcom, zastúpeným Mgr. P. X., dňa 13. 05. 2020, ktorej predmetom bola povinnosť zhotoviteľa poskytovať služby v nasledujúcom

rozsahu - čistenie a úprava pozemku vo vonkajších priestoroch Predajne automobilov Jaguár, Landrover Nitra. Čas a miesto plnenia bolo dojednané tak, že začiatok 13. 05. 2020 o 8.00 hod., ukončenie 13. 05. 2020 o 16.00 hod., miesto plnenia - servis a predajňa vozidiel JLR s infraštruktúrou, Dolné hony, Nitra - Mlyňárce. Celková cena diela bola stanovená dohodou zmluvných strán vo výške 50 eur.

- potvrdenie o návšteve školy pre H. O.,

- dohoda o brigádnickej práci študentov, uzatvorená s H. O., dňa 13. 05. 2020 s tým, že prácu začne vykonávať počnúc dňom 14. 05. 2020, odmena dohodnutá 200 eur, prácu preberá a skontroluje Mgr. P. X..

3. Dňa 11. 06. 2020 bol vyhotovený protokol o výsledku inšpekcie práce, v rámci ktorého bolo uvedené, že výkon inšpekcie u žalobcu bol zameraný na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania, dodržiavania ustanovenia, podľa ktorého závislá práca môže byť vykonávaná výlučne v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo výnimočne za podmienok ustanovených v Zákonníku práce aj v inom pracovnoprávnom vzťahu, dodržiavania ustanovení upravujúcich náležitosti uzatvárania pracovných zmlúv podľa § 43 a § 44 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, dodržiavania ustanovení upravujúcich náležitosti uzatvárania dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru podľa § 223, § 226, § 227, § 228 a § 228a.

Predmetom hlavnej činnosti žalobcu sú činnosti súvisiace s krajinou úpravou.

Zistené skutočnosti boli opísané tak, že dňa 13. 05. 2020 od 15.10 do 15.55 hod. bola vykonaná kontrola fyzických osôb nachádzajúcich sa na pracovisku kontrolovaného subjektu „upravovanie terénu pred výsadbou“, JP-Auto Jaguar Land Rover, Dolné Hony, Nitra, kde pre zamestnávateľa vykonávali závislú prácu 2 fyzické osoby:

1. H. W., 2. H. O..

Tieto osoby vykonávali dňa 13. 05. 2020 v čase výkonu inšpekcie práce čistenia terénu od kameňov, betónu - úprava terénu pre zamestnávateľa - žalobcu, osobne a v mene tejto spoločnosti. Výkon tejto práce týmto kontrolovaným fyzickým osobám nariadil a pokyny k práci im určil konateľ žalobcu a zároveň sa s nimi dohodol aj na čase, kedy budú pracovať. Ďalej bolo inšpekciou práce zistené, že uvedené kontrolované fyzické osoby vykonávali tieto práce od 13. 05. 2020 od 8.00 hod., pracovali prvý deň a s konateľom žalobcu mali dohodnutú odmenu 3,50 eur na hodinu. Všetky tieto skutočnosti potvrdil konateľ žalobcu na základe zápisnice o podaní informácie Zamestnávateľom s pánom P. X., nar. 03. 04. 1973 zo dňa 13. 05. 2020 v čase 15:10 hod.

Z uvedených skutočností vyplývalo, že zamestnávateľom kontrolovaných fyzických osôb bol žalobca, čím bol preukázaný výkon závislej práce dňa 13. 05. 2020 uvedenými kontrolovanými fyzickými osobami pre zamestnávateľa - žalobcu.

Zistené nedostatky boli v oblasti nelegálneho zamestnávania, v rámci čoho bolo zistené, že kontrolovaný subjekt - žalobca porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že dňa 13. 05. 2020 o 15:10 hod. využíval závislú prácu fyzických osôb H. W., nar. 30. 05. 2001 a H. O., nar. 31. 01. 2001, ktoré pre zamestnávateľa vykonávali práce čistenia terénu od kameňov, betónu - úprava terénu na pracovisku kontrolovaného subjektu „upravovanie terénu pred výsadbou“, JP-Auto Jaguar Land Rover, Dolné Hony, Nitra a nemala s týmito fyzickými osobami založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu, čím porušila ustanovenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K protokolu zaslal vyjadrenie žalobca podaním zo dňa 16. 06. 2020, v rámci ktorého namietal nesprávne skutkové zistenia, zápisnicu o podaní informácie a nesprávne právne posúdenie.

Následne bol dňa 24. 06. 2020 vyhotovený dodatok č. 1 k protokolu zo dňa 11. 06. 2020, v závere ktorého bolo konštatované, že žalobca neuviedol žiadne nové skutočnosti a nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by pozmeňovali obsah protokolu zo dňa 11. 06. 2020.

4. Podaním zo dňa 23. 07. 2020 bolo realizované začatie správneho konania č. 704/20/ práv., ku ktorému podal vyjadrenie žalobca, spolu s návrhom na doplnenie dokazovania zo dňa 13. 08. 2020.

5. Rozhodnutím č. IPNR/IPNR_KHIP/ROZ/2020/4265 zo dňa 03. 09. 2020 Inšpektorát práce Nitra ako prvostupňový orgán rozhodol tak, že podľa ustanovenia § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov uložil pokutu vo výške 6.500 eur za porušenie ust. § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení tým, že právnická osoba - žalobca porušila zákaz nelegálneho zamestnávania tak, že dňa 13. 05. 2020 o 15:10 hod. využívala závislú prácu fyzických osôb: H. W., nar. 30. 05. 2001 a H. O., nar. 31. 01. 2001, ktoré pre zamestnávateľa vykonávali závislú prácu - čistenie terénu od kameňov, betónu - úprava terénu na pracovisku: „upravovanie terénu pred výsadbou“, JP-Auto Jaguar Land Rover, Dolné Hony, Nitra a nemala s nimi založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu - zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, čo bolo zistené v dňoch 13. 05. 2020 a 11. 06. 2020 počas výkonu inšpekcie práce vykonanej podľa § 7 ods. 3 písm. a) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov u zamestnávateľa - žalobcu.

6. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, o ktorom rozhodol žalovaný, žalobou napadnutým rozhodnutím, bližšie opísaným v čl. II. tohto odôvodnenia.

II. Zhrnutie napadnutého rozhodnutia

7. Národný inšpektorát práce ako odvolací orgán (ďalej len „žalovaný“) rozhodnutím č. NIP/NIP_PO/BEZ/2020/5138 zo dňa 02. 11. 2020 podľa ustanovenia § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej „správny poriadok“) odvolanie účastníka konania zamietol a rozhodnutie Inšpektorátu práce Nitra č. IPNR/IPNR_KHIP/ROZ/2020/4265 zo dňa 3. septembra 2020 potvrdil.

8. V odôvodnení žalovaný uviedol, že v období od 13. mája 2020 do 11. júna 2020 vykonal Inšpektorát práce Nitra (ďalej „inšpektorát práce“) u účastníka konania, na pracovisku JP-Auto Jaguar Land Rover, Dolné Hony, Nitra inšpekciu práce zameranú na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania. Zistené skutočnosti, zabezpečené dôkazy, ako aj nedostatky inšpektori práce uviedli v protokole o výsledku inšpekcie práce č.: INA-73-50-2.4/P-A24, 28-20 z 11. júna 2020, ktorý bol v tento deň prerokovaný s konateľom P. X.. Konateľ využil poskytnutú lehotu na vyjadrenie sa k protokolu listom doručeným dňa 17. júna 2020. Inšpektor práce sa v dodatku č. 1 k protokolu zo dňa 24. júna 2020 vysporiadal s vyjadrením účastníka konania.

S ohľadom na závery inšpekcie práce inšpektorát práce, ako prvostupňový správny orgán, začal správne konanie vo veci uloženia pokuty účastníkovi konania. Oznámenie o začatí správneho konania zo dňa 23. júla 2020 bolo účastníkovi konania doručené dňa 6. augusta 2020. K začatému správne konaniu sa účastník konania vyjadril listom zo dňa 13. augusta 2020. Inšpektorát práce rozhodnutím č. IPNR/IPNR_KHIP/ROZ/2020/4265 zo dňa 3. septembra 2020, uložil účastníkovi konania pokutu vo výške 6 500 eur. Rozhodnutie bolo účastníkovi konania doručené dňa 17. septembra 2020. Pokuta bola uložená za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania ustanoveného v § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. tým, že dňa 13. mája 2020 o 15:10 h účastník konania využíval závislú prácu fyzických osôb H. W. a H. O. (bližšie identifikovaní vo výroku napadnutého rozhodnutia), ktoré pre účastníka konania vykonávali závislú prácu - čistenie terénu od kameňov, betónu - úprava terénu na pracovisku: „upravovanie terénu pred výsadbou“ JP-Auto Jaguar Land Rover, Dolné Hony, Nitra a nemal s nimi založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

9. Žalobca podal odvolanie, ktorého obsah žalovaný citoval v bode III. svojho odôvodnenia a v bode IV. odôvodnenia uviedol, že preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a po zhodnotení právneho a skutkového stavu mal za to, že prvostupňový správny orgán jednoznačne preukázal, že účastník konania porušil v konkrétnom čase, na uvedenom mieste, pri výkone konkrétne uvedenej činnosti a popísaným spôsobom zákaz nelegálneho zamestnávania tak, ako je vymedzený vo výroku napadnutého rozhodnutia.

Národný inšpektorát práce mal rozhodnutím a na základe administratívneho spisu preukázané, že pri výkone inšpekcie práce dňa 13. mája 2020 o 15:100 h, pri kontrole nelegálneho zamestnávania a zisťovaní skutkového stavu priamo na pracovisku účastníka konania, upravovanie terénu pred výsadbou JP-Auto Jaguar Land Rover, Dolné Hony, Nitra, bolo inšpektormi práce zistené, že prácu, čistenie terénu od kameňov, betónu - úprava terénu vykonávali dve fyzické osoby, H. W. a H. O.. Inšpektori práce zistili akú prácu obe fyzické osoby vykonávali, overili ich totožnosť, zapísali ich do zoznamu kontrolovaných osôb, ktorý je podpísaný nie len dvoma inšpektormi práce, ktorí vykonávali inšpekciu práce priamo na pracovisku, ale podpísali ho aj obe kontrolované osoby a konateľ účastníka konania.

Inšpektori práce spísali ešte v čase výkonu kontroly na pracovisku (13. mája 2020 o 15:44 h) zápisnicu o podaní informácie s konateľom účastníka konania, ktorý bol pred poskytnutím informácií poučený o povinnosti podať pravdivé a úplné vysvetlenie, bol oboznámený s následkami nesplnenia jeho povinnosti informácie poskytnúť.

Zápisnica je podpísaná na všetkých stranách osobou, ktorá informácie poskytla a na konci aj oboma inšpektormi práce. Zo Zápisnice s konateľom, z odpovedí na položené otázky inšpektorov práce vyplynulo, že kontrolované fyzické osoby dňa 13. mája 2020 o 15:10 h vykonávali prácu čistenie terénu od kameňov, betónu - úprava terénu. Konateľ na otázku, pre koho pracujú, resp. kto im nariadil výkon tejto práce uviedol spoločnosť RUDBECKIA, s.r.o. a že nariadenie práce, pokyny k práci im určil on, konateľ spoločnosti, že sa s nimi dohodol aj na čase, kedy budú pracovať. Uviedol, že pracujú od 13. mája 2020 od 8.00 h prvý deň, že má s nimi založené a podpísané dohody s dohodnutými 3,50 eur na hodinu.

Z predloženého rozhodnutia vyplýva, že v rámci inšpekcie práce boli účastníkom konania predložené dohody o brigádnickej práci študentov uzatvorené dňa 13. mája 2020 s oboma kontrolovanými osobami. V dohodách bol dohodnutý dátumom začiatku výkonu práce 14. mája 2020, deň po zistení nelegálneho zamestnávania. Predmetom dohôd mala byť „tvorba a údržba verejnej a súkromnej zelene“. Aj z vyjadrenia účastníka konania k protokolu vyplynulo, že tieto dohody sa mali uplatňovať až od 14. mája 2020 a nie v deň vykonávania kontroly nelegálneho zamestnávania, 13. mája 2020. Existencia uvedených dohôd preto vo vzťahu k výkonu práce dvoch kontrolovaných osôb dňa 13. mája 2020 nie je relevantná.

Ako vyplývalo zo spisu, protokolu a aj odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, počas výkonu inšpekcie práce boli účastníkom konania predložené aj dve zmluvy o dielo z 13. mája 2020, ktoré účastník konania uzatvoril s oboma kontrolovanými osobami. V týchto zmluvách bol dohodnutý dátum začiatku plnenia 13. mája 2020 o 08:00 h a dátum ukončenia 13. mája 2020 o 16:00 h. Predmetom zmlúv malo byť „čistenie a úprava pozemku vo vonkajších priestoroch predajne automobilov Jaguar, Landrover Nitra“, miestom plnenia: Servis a predajňa vozidiel JLR s infraštruktúrou, Dolné hony, Nitra - Mlyňárce. Celková cena diela bola dohodnutá vo výške 50 eur. Existenciu týchto zmlúv zobral aj odvolací orgán na vedomie.

S poukazom na príslušné právne predpisy žalovaný uviedol, že už prvostupňový správny orgán uviedol v rozhodnutí svoju úvahu, ktorou bol vedený pri posúdení toho, že v danom prípade vykonávali obe kontrolované osoby závislú prácu. Už inšpektorát práce preukázal všetky znaky závislej práce tak, ako sú ustanovené v § 1 ods. 2 Zákonníka práce. Žalovaný preto poukázal na fakt, že boli v správnom konaní preukázané všetky znaky závislej práce. Vzťah nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca vyplýval jednoznačne z vyjadrenia konateľa, ktorý sa jednoznačne vyjadril, že práve on sám kontrolovaným osobám prácu nariadil a určil im pokyny na jej vykonanie. V tejto súvislosti poukázal žalovaný tiež na fakt, že sám konateľ označil prácu ako úpravy terénu - čistenie terénu od kameňov, betónu. Konateľ mal možnosť odpovedať na položené otázky a sformulovať svoje odpovede, v danom prípade sa vyjadril bezprostredne a jednoznačne. V prípade vykonávanej práce v zásade ide o prácu (čistenie terénu od kameňov, betónu), ktoré sa bežne vykonávajú v pracovnoprávnom vzťahu. Napriek tvrdeniu účastníka konania, že kontrolované osoby vykonávali prácu vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, uvedené nevyplývalo zo zistení inšpekcie práce. Nešlo o samostatné zhotovenie diela, pretože kontrolované osoby nerozhodovali o priebehu vykonávanej činnosti, vykonávali prácu v hospodárskej závislosti od účastníka konania, ktorý im prácu nariadil, určil im pokyny na jej vykonanie a čas, v ktorom budú pracovať. Teda bolo zrejmé, že pri faktickom výkone danej práce existoval vzťah nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca. Osobný výkon práce zamestnancom pre zamestnávateľa bol preukázaný tým, že priamo pri výkone inšpekcie práce obe kontrolované osoby

vykonávali prácu na pracovisku účastníka konania a sám účastník konania potvrdil, že obaja prácu vykonávali v tento deň od 8.00 h. Uvedené potvrdzuje Zoznam kontrolovaných osôb spísaný priamo na pracovisku a podpísaný všetkými dotknutými osobami. Bol teda dňa 13. mája 2020 preukázaný osobný výkon práce oboch kontrolovaných osôb pre účastníka konania. To, že sa práce vykonávali podľa pokynov zamestnávateľa, bolo preukázané vyjadrením konateľa, ktorý jednoznačne uviedol, že určil kontrolovaným osobám pokyny pre prácu. V danom prípade je uvedené nepochybné. To že sa práca vykonávala v mene účastníka konania vyplývalo z toho, že konateľ sa jednoznačne vyjadril, že prácu vykonávajú pre účastníka konania. Pracovný čas určil zamestnancom konateľ, ktorý sa v zápisnici jednoznačne vyjadril, že s nimi dohodol čas, kedy budú pracovať.

Žalovaný poukázal na to, že dohodnutie odmeny za vykonanú prácu nie je potrebné na preukázanie výkonu závislej práce. V danom prípade otázka položená inšpektormi práce nenavádzala konateľa vypočítať hodinovú odmenu, ide o tvrdenie účastníka konania, ktoré nie je podložené žiadnym dôkazom. Zo spísanej zápisnice jednoznačne vyplývalo, že inšpektori práce sa pýtali konateľa akú mzdu, resp. odmenu má s kontrolovanou osobou/ fyzickými osobami dohodnúť. Daná otázka nenavádzala konateľa na výpočet hodinovej odmeny, ako to tvrdí v odvolaní. V danom prípade je pre preukázanie výkonu závislej práce irelevantné, aká odmena bola s kontrolovanými osobami dohodnutá, či 3,50 eur na hodinu, ako uviedol konateľ v deň kontroly do zápisnice, alebo 50 eur ako bolo uvedené v predloženej zmluve o dielo. Jednoznačne, aj keď to na preukázanie výkonu závislej práce nie je potrebné, z vykonaných dôkazov vyplývalo, že bola dohodnutá odpliatnosť práce vykonanej dňa 13. mája 2020 kontrolovanými osobami.

Zároveň sa stotožnil s konštatovaním inšpektorátu práce, že ak má vykonávaná práca základné črty závislej práce (splnené sú všetky kritéria ustanovené Zákonníkom práce), na výkon takejto práce musí byť založený pracovnoprávny vzťah. V danom prípade bolo počas inšpekcie práce (závery sú uvedené v protokole o výsledku inšpekcie práce v znení dodatku č. 1) a z dôkazov vykonaných v správnom konaní (predložené dohody, zmluvy, zoznam kontrolovaných osôb a podané vyjadrenie konateľa) preukázané, že kontrolované osoby dňa 13. mája 2020 na pracovisku účastníka konania vykonávali závislú prácu a nemali na tento deň založený pracovnoprávny vzťah. V danom prípade, nakoľko bola dňa 13. mája 2020 vykonávaná závislá práca, bol účastník konania povinný založiť s kontrolovanými osobami buď pracovný pomer na základe pracovnej zmluvy alebo iný pracovnoprávny vzťah niektorou z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Vzhľadom na postavenie zamestnávateľa a vykonávanú prácu je vylúčené, aby účastník konania založil obdobný pracovný vzťah, teda napr. štátnozamestnanecký pomer. Svoje povinnosti účastník konania nesplnil. Závislá práca vykonaná kontrolovanými osobami dňa 13. mája 2020 na pracovisku účastníka konania nemohla byť vykonávaná na základe uzatvorených zmlúv o dielo podľa Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené žalovaný rešpektoval, že došlo k uzatvoreniu Zmlúv o dielo s kontrolovanými osobami, avšak v danom prípade kontrolované osoby vykonávali závislú prácu, ktorá nemohla byť vykonaná na základe predmetných zmlúv. Nakoľko účastník konania nezaložil na deň 13. mája 2020 s kontrolovanými osobami vykonávajúcimi pre neho v tento deň závislú prácu pracovnoprávny vzťah podľa Zákonníka práce, došlo z jeho strany k porušeniu zákazu nelegálneho zamestnávania.

Vzhľadom na všetky tieto fakty, bolo preukázané nelegálne zamestnávanie tak, ako je vymedzené v § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. (všetky jeho znaky) a popísané vo výroku odvolaním napadnutého rozhodnutia.

Nakoľko z vykonaných dôkazov a uvedenej správnej úvahy inšpektorátu práce bol jednoznačne a presne zistený skutkový stav veci na pracovisku účastníka konania dňa 13. mája 2020, nebolo, napriek námietke účastníka konania, dôvodné doplňovať dokazovanie výsluchom navrhovaných svedkov. Prítomnosť dvoch kontrolovaných osôb na pracovisku bola zistená dvoma inšpektormi práce a to priamo pri výkone ich práce a uvedené, ako aj podmienky výkonu práce (to, že išlo o závislú prácu) priamo na pracovisku potvrdil aj konateľ účastníka konania. Nebol teda spor o zistenom skutkovom stave veci ako to prezentuje účastník konania. Dodatočne podané tvrdenia účastníkom konania nie sú podložené takými dôkazmi, ktoré by vzbudzovali dôvodnú pochybnosť o skutočnom stave veci. Vec bola jednoznačne zistená a vyjadrený nesúhlas účastníka konania so zisteniami a správnu úvahou inšpektorátu práce nepreukazuje existenciu rozporov alebo nedostatkov v preukázanom skutkovom stave. Namietané nedostatky pri zistení skutkového stavu veci a jeho právnom posúdení sú iba umelo a dodatočne

vytvorené účastníkom konania s cieľom vyhnúť sa zodpovednosti za nelegálne zamestnávanie. Preto sa žalovaný stotožnil so záverom inšpektorátu práce, že ďalšie dokazovanie v tejto veci je neodôvodnené.

Námietku účastníka konania o nedostatkoch spísanej zápisnice s konateľom považoval žalovaný taktiež za nedôvodnú. Konateľovi bola poskytnutá dostatočná a primeraná možnosť objasniť v rámci položených otázok dôvod prítomnosti kontrolovaných osôb na jeho pracovisku, podmienky vykonávania práce a tiež právny základ, na základe ktorého sa na pracovisku nachádzajú. Správne orgány rešpektujú a dodržiavajú svoje povinnosti aj vo vzťahu ku kladeniu zakázaných otázok. Aj z judikatúry správnych súdov vyplýva, že ani trestný poriadok konkrétnejšie nevymedzuje kontrolné, spresňujúce, doplňujúce a pripomínajúce otázky, ktoré bežne obsahujú určitú sugesciu a bez ich použitia by väčšina výsluchov bola len povrchná. Cieľom klamlivých otázok (kapciózných) je predstieranie určitých nepravdivých skutočností, ktoré majú „chytiť“ vypočúvanú osobu a prinútiť ju k výpovedi, ktorú vykonať nechcela alebo chcela, ale iným spôsobom. Sugestívne otázky sú také, v ktorých je už zo strany vypočúvajúcej osoby zakomponovaná odpoveď, a teda zvädza vypočúvanú osobu na túto (žiadajú) odpoveď. Otázky uvedené v namietanej zápisnici nie sú v žiadnom prípade klamlivé a ani neobsahujú odpoveď na otázku. Konateľovi bol vytvorený priestor, aby v zápisnici vysvetlil svoje stanovisko, či doplnil svoje odpovede tak, aby mu neboli upreté jeho práva a neodpovedal v omyle. Národný inšpektorát práce nesúhlasil s námietkou, že bolo konateľovi predkladané zamestnávanie kontrolovaných osôb, či závislá práca. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že uvedené pojmy sa v otázkach uvedených v zápisnici nenachádzajú. Jednoznačne boli položené všeobecne formulované otázky, na ktoré mohol konateľ odpovedať pravdivo podľa skutočností. Nešlo o sugesciu, či dokonca klamstvo. Skutočne sa inšpektori práce pýtali na vykonávanú prácu, pre koho kontrolované osoby pracujú, resp. kto im nariadil výkon práce, od kedy, resp. ako dlho vykonávajú prácu. Bola položená otázka o založení pracovnoprávneho vzťahu, podpísaní pracovnej zmluvy, dohody, ale zároveň otázka smerovala aj na iný právny vzťah, ktorý bol vysvetlený ako zmluvný občianskoprávny alebo obchodný vzťah. Všetky tieto fakty teda dostatočne preukazujú, že pri spisovaní vyjadrenia konateľa počas inšpekcie práce v zápisnici neboli kladené zakázané otázky, ani spôsob ich polozenia nebol klamlivý, neobsahovali v svojom znení požadovanú odpoveď. Konateľ svojim podpisom jednoznačne potvrdil, že poskytol pravdivé informácie. Preto spísaná zápisnica je zákonným dôkazom v správnom konaní.

Záverom žalovaný mal za to, že prvostupňový správny orgán zodpovedne prihliadol na všetky vyjadrenia a dôkazy, relevantné dôkazy popísal a vyhodnotil v odôvodnení rozhodnutia. S ohľadom na uvedené fakty, konštatovanie inšpektorátu práce o porušení zákazu nelegálneho zamestnávania účastníkom konania tak, ako bolo uvedené vo výroku prvostupňového rozhodnutia, vzhľadom na zabezpečené dôkazy, vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Inšpektorát práce správny delikt náležite v správnom konaní preukázal a uviedol správnu úvahu, ktorou bol vedený pri hodnotení zisteného skutkového stavu veci. Tento záver o protiprávnom konaní nie je spôsobilé zmeniť ani odvolanie účastníka konania. Rozhodnutie inšpektorátu práce je náležite odôvodnené, a teda je nedôvodná námietka účastníka konania o chápajúcej správnej úvahe inšpektorátu práce a nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia.

V poslednej časti rozhodnutia žalovaný uviedol, že keďže prvostupňový orgán v súlade s dikciou uvedeného ustanovenia zákona o inšpekcii práce bol povinný pristúpiť k uloženiu sankcie ex offo, nemal možnosť o správnom delikte nerozhodnúť. Navyše bol inšpektorát práce povinný uložiť pokutu, ktorej výšku zákon jednoznačne určuje rozpätím, pričom svoje rozhodnutie aj primerane, zákonne a vecne odôvodnil. Preto žalovaný nevidel dôvod pre zrušenie napadnutého rozhodnutia prípadne na jeho zmenu.

10. Čo sa týkalo výšky pokuty, tu žalovaný zdôraznil, že inšpektorát práce v odôvodnení rozhodnutia bližšie popísal všetky kritériá a okolnosti, na ktoré pri rozhodovaní o výške pokuty prihliadol. Inšpektorát práce svoje rozhodnutie, pokiaľ išlo o výšku sankcie náležite odôvodnil s prihliadnutím na zákonné kritériá stanovené v § 19 ods. 6 zákona o inšpekcii práce, pričom jeho odôvodnenie sa neprieči ani obsahu spisu, a ani zásadám logického myslenia. Žalovaný bol toho názoru, že zo záverov inšpektorátu práce a vyhodnotení jeho správnej úvahy pri rozhodovaní o výške uloženej pokuty dostatočne vyplýva, že vyvedená sankcia zodpovedá významu chráneného záujmu, ktorým je v tomto prípade zabezpečenie ochrany trhu práce a práv a istoty zamestnancov. K porušeniu zákazu nelegálneho zamestnávania došlo, a teda uloženie pokuty je odôvodnené aj s ohľadom na plnenie jej výchovnej a preventívnej funkcie do budúcnosti a vo vzťahu k iným subjektom, ktorí sú nositeľmi rovnakých povinností ako účastník konania.

Platí zásada očakávaného trestu, a teda v prípadoch obdobných prípadu účastníka konania, aj iné osoby môžu za rovnaké alebo obdobné porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania očakávať obdobný trest. Uložená sankcia nesmie odporovať zásade premietnutej v § 3 ods. 5 správneho poriadku, dbať o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. S ohľadom na prax a výšku ukladaných pokút v obdobných prípadoch pokuta uložená v najnižšej možnej výške neodporuje tejto zásade, ani zákonu. Inšpektorát práce popísal tak poľahčujúce ako aj priťažujúce okolnosti, na ktoré pri rozhodovaní o výške pokuty prihliadol.

III. Argumenty žalobcu v podanej žalobe

11. Žalobca žalobou zo dňa 04. 01. 2020 (pozn. správneho súdu, správne malo byť zo dňa 04. 01. 2021), doručenu správne súdu dňa 11. 01. 2021, sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. NIP/NIP_PO/BEZ/2020/5138 zo dňa 02. 11. 2020, ako aj rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu č. IPNR/IPNR_KHIP/ROZ/2020/4265 zo dňa 03. 09. 2020 a vrátenia veci na ďalšie konanie.

12. Žalobu žalobca rozdelil do viacerých častí, pričom v bode II: opísal skutkový stav v zhode so skutkovým stavom opísaným vyššie, následne v bode III., IV. a V. uviedol predmet súdneho prieskumu, dodržanie lehoty na podanie žaloby a posúdenie zákonnosti aj skôr vydaného rozhodnutia.

13. Bod VI. žaloby žalobca zameril na právne a skutkové dôvody pre podanie správnej žaloby, pričom v prvej časti vytykal nesprávne/ nedostatočné zistenie skutkového stavu veci a jeho následné nesprávne právne posúdenie.

Čo sa týkalo zápisnice uviedol, že zápisnica nie je spôsobilá byť relevantným dôkazom preukazujúcim spáchania správneho deliktu. Zápisnica, ktorá bola konateľovi žalobcu predložená na doplnenie, obsahovala otázky, odpovede na ktoré, bez ohľadu na to, aký vzťah medzi kontrolovanými osobami a žalobcom existoval, navodzujú mylný dojem o výkone závislej práce a vzbudzujú v osobe, ktorá zápisnicu vypíňa existenciu dôkazov o výkone závislej práce.

V prvom rade už na prednej strane zápisnice je vytlačený text: „Podanie informácie vo veci nelegálneho zamestnávania.“ a v časti, kam sa má vyplniť adresa, resp. miesto pracoviska, na ktorom sa vykonávala kontrola je uvedené „na kontrolovanom pracovisku (adresa pracoviska, kde kontrolovaná(é) fyzická(é) osoba(y) vykonávali v čase výkonu inšpekcie práce závislú prácu).“ Už z tejto prednej strany zápisnice je evidentné, že „inšpektori mali nelegálne zamestnávanie za preukázané“ skôr ako existoval akýkoľvek dôkaz. Týmto došlo k zásadnému porušeniu zásady správneho trestania, ktorou je prezumpcia nevinu.

Druhá strana zápisnice obsahuje otázky, pričom už pri prvej otázke je otázka formulovaná tak, že kontrolované osoby „vykonávajú prácu“, pričom neprípúšťa možnosť, že mohli vykonávať činnosť odlišnú od práce. Pokiaľ ide o druhú otázku: Pre koho pracujú kontrolované osoby a kto im nariadil výkon práce, je zrejmé, že otázka navádza osobu odpovedajúcu naň, aby písala o práci a bez ohľadu na to, že odpoveď konateľa žalobcu na túto otázku nie je nepravdivá, navodzuje dojem o závislej práci. V skutočnosti v tejto odpovedi konateľ žalobcu opisoval práva a povinnosti vyplývajúce jemu a kontrolovaným osobám z uzatvorenej zmluvy o dielo. Na uvedenú otázku odpovedal tak, že uviedol názov a ičo spoločnosti žalobcu, pretože ani v prípade, ak by mal právnické vzdelanie, nemuselo by ho v tom momente napadnúť napísať, že je objednávateľom činností kontrolovaných osôb. Pokiaľ ide o odpoveď na druhú časť otázky, kto nariadil výkon práce kontrolovaným osobám, je viac ako zrejmé, že táto bola upresňovaná zo strany inšpektorov práce, čo konštatuje aj sám konateľ žalobcu. Pod pojmom nariadenie práce mal konateľ spoločnosti za to, že robia na základe jeho požiadavky, na základe ktorej došlo k uzatvoreniu zmluvy o dielo. Časť odpovede: „pokyny k práci som im určil ja ako konateľ spoločnosti, Dohodol som sa s nimi aj na čase kedy budú pracovať.“ bola nadiktovaná inšpektormi práce, keďže konateľ žalobcu ako ani nikoho iného by nenapadlo odpovedať tak obširne na tak stručnú otázku, pričom cieľom takejto obširnej odpovede bolo zo strany inšpektorov práce dosiahnuť, aby činnosť vykonávaná kontrolovanými osobami formálne vykazovala všetky znaky závislej práce. Napriek uvedenej odpovedi, konateľ žalobcu, ihneď potom, ako mu bola kópia zápisnice odovzdaná oznámil prvostupňovému správne súdu, že táto odpoveď nezodpovedá realite, že jediný pokyn k práci, ktorý dal kontrolovaným osobám bol pokyn vykonať dielo riadne (poznáme, že ukládanie pokynov nie je ani v prípade zhotovovania diela vylúčené). A pokiaľ ide o dohodu na čase, tak kontrolované osoby

a žalobca sa skutočne ako zmluvné strany zmluvy o dielo dohodli na tom, že dielo má byť zhotovené dňa 13. 05. 2020 najneskôr do 16.00 hod, pričom zmluvné strany sa v zmluve dohodli na odovzdaní diela o 8.00 hod. Dohodnutie času, dokedy má byť dielo zhotovené oba správne orgány považovali za „určenie pracovného času, v ktorom sú kontrolované osoby povinné vykonávať činnosti pre žalobcu“. Správnymi orgánmi tvrdené určenie pracovného času je nielen v rozpore s dohodnutými podmienkami zmluvy o dielo ale predovšetkým v rozpore s faktickým spôsobom a podmienkami výkonu činností kontrolovanými osobami. Žalobca sa už viac krát vyjadril k tomu, že príchod, odchod, ani prítomnosť kontrolovaných osôb na stavenisku nebola žalobcom kontrolovaná ani evidovaná. Tieto kontrolované osoby mali možnosť kedykoľvek odísť bez toho, aby im žalobca dával akýkoľvek súhlas na opustenie staveniska. Kontrolované osoby sa zaviazali zmluvami o dielo, zhotoviť dielo (vyčistiť dotknuté priestory) do 16.00 hod. Ak by mali dielo riadne hotové skôr, napr. o 13.00 hod. došlo by k odovzdaniu diela skôr, s čím je bezprostredne spojený aj skorší odchod kontrolovaných osôb zo staveniska. Zároveň, ak by nedošlo k odovzdaniu riadne zhotoveného diela v čase určenom v zmluve o dielo, neznamenalo by to, že by kontrolované osoby museli na druhý deň prísť a pracovať v čase určenom žalobcom, ale vznikla by možnosť žalobcu ako objednávateľa odstúpiť od zmluvy o dielo, resp. umožniť kontrolovaným osobám zhotovenie diela v dodatočnom termíne.

Vzhľadom k tomu, že konateľ žalobcu predložil inšpektorom práce dohody o brigádnickej práci študentov, na základe ktorých mali začať pracovať od nasledujúceho dňa a zároveň aj zmluvy o dielo (ďalej spolu ako „zmluva o dielo“) uzatvorené na kontrolovanú činnosť, resp. vykonanie diela, nekompletnosť odpovede na otázku č. 4 považoval za bezpredmetnú, ak v nej konateľ žalobcu opomenul uviesť existenciu zmluvy o dielo.

Aj k otázke č. 5 sa už žalobca viac krát vyjadroval. Keďže inšpektori práce boli prítomní počas celej doby, kedy konateľ žalobcu zápisnicu vypíňal, aj táto otázka bola v zásade diktovaná inšpektormi práce, kedy konateľ žalobcu pripravený napísať odmenu vo výške 50 eur za zhotovenie diela, na podnet inšpektorov práce uviedol prepočet odmeny na hodiny, t.j. 3,50 eur na hodinu.

Zápisnica nepredstavuje prvotné a autentické vyjadrenie žalobcu k činnosti kontrolovaných osôb v čase kontroly. Zápisnica predstavuje len akúsi pomôcku inšpektorov práce, tzv. dotazník, v ktorom mal žalobca možnosť odpovedať len na v ňom formulované otázky. Tu je potrebné zohľadniť, že konateľ žalobcu nemal možnosť poskytnúť do zápisnice súvislé vyjadrenie k celkovej veci vlastnými slovami. Nemožno opomenúť ani fakt, že táto zápisnica bola zhotovovaná ešte pred začatím správneho konania. Správny orgán je oprávnený na tento dôkaz prihliadať, treba mať však na zreteli, že účastník konania pred začatím konania nemá práva, ktoré mu prináležia až po začatí správneho konania, čím je pozícia kontrolovaného subjektu pred začatím správneho konania podstatným spôsobom oslabená. Treba vziať na zreteľ okrem iných faktov aj ten, že výkon kontroly Inšpektorátom práce vzbudzuje v kontrolovaných subjektoch prirodzený rešpekt a stres, v dôsledku čoho odpovede na otázky zaznamenaná v takomto „dotazníku“ nemusia reflektovať skutočnosť.

S poukazom na uvádzané skutočnosti, zápisnicu pre jej nezákonnosť nemožno považovať za podklad pre vydanie rozhodnutia, t.j. za postačujúci dôkaz preukazujúci spáchanie správneho deliktu.

Žalovaný označil zápisnicu za relevantný dôkaz, pričom taktiež uviedol, že žalobca mal pri jej vypíňaní dostatočnú a primeranú možnosť objasniť v rámci položených otázok dôvod prítomnosti kontrolovaných osôb na jeho pracovisku, podmienky vykonávania práce a tiež právny základ, na základe ktorého sa na pracovisku kontrolované osoby nachádzali. Toto tvrdenie sa nezakladá na pravde, pretože konateľ žalobcu mal možnosť len odpovedať na otázky, pričom jeho ústne vyjadrenia počas výkonu kontroly neboli zo strany inšpektorov práce žiadnym spôsobom zaznamenávané. Znamená to, že zápisnica nepredstavuje zachytenie autentického prvotného vyjadrenia žalobcu v čase kontroly, ale len odpovede na „vhodným spôsobom formulované“ otázky zo strany inšpektorov práce, tak aby mali za preukázané spáchanie správneho deliktu.

Vychádzajúc zo skutočností uvedených vyššie, správny orgán nielenže konal v rozpore so zásadou prezumpcie nevinu, ale pre zistenie skutočného stavu použil okrem iného kladené otázky, ktoré boli schématické, formulované kapiózne alebo sugestívne, t.j. neprípustným spôsobom, na základe čoho takýmto spôsobom zistený skutkový stav je pre vyvodzovanie zodpovednosti za správny delikt nepoužiteľný.

14. V ďalšom bode žalobca mal za to, že písomné vyjadrenie žalobcu k protokolu a písomné vyjadrenie žalobcu k podkladom pre rozhodnutie majú prinajmenšom rovnaký právny význam ako zápisnica. Je na mieste uvažovať aj nad tým, že relevantnosť týchto vyjadrení je vyššia. Je tomu tak z toho dôvodu, že vyjadrenia žalobcu sú jediným relevantným dôkazom obsahujúcim súvislé vysvetlenie žalobcu k zisteniam nadobudnutým počas kontroly. Ide o ucelené opísanie spôsobu skutočného vykonávania činností kontrolovanými osobami a taktiež podmienok, na ktorých sa kontrolované osoby a žalobca dohodli ako zmluvné strany v rámci občianskoprávnej zmluvy o dielo. Pretože tieto vyjadrenia predstavujú ucelené zachytenie myšlienok a názorov žalobcu vychádzajúcich z jeho skutočných poznatkov, tieto by mali byť prvoradým a najhodnovernejším dôkazom toho, ako boli činnosti kontrolovaných osôb v skutočnosti vykonávané. Ak by aj súd pripustil zápisnicu ako dôkaz, ako rovnocenný, prípadne dôkaz väčšej sily je nevyhnutné pripustiť aj vyjadrenie žalobcu k protokolu a vyjadrenie žalobcu k podkladom pre rozhodnutie.

Správne orgány tieto vyjadrenia i keď tvrdia, že vzali na vedomie, nebrali za relevantné dôkazy, keď uviedli, že v nich obsiahnuté tvrdenia neboli podložené dôkazmi. Podotýkame, že rovnako ani vyjadrenie žalobcu do zápisnice nebolo podložené dôkazmi, ale naň samozrejme prvostupňový správny orgán prihliadal, nakoľko ho považoval za dôkaz preukazujúci vinu.

Vyjadrenie žalovaného, že vyjadrenia žalobcu sú vykonštruované s cieľom zbaviť sa zodpovednosti za spáchaný správny delikt je zarážajúce, priečiace sa základným zásadám správneho konania. Opakovane zdôraznil, že žalobca nemal možnosť vyjadriť svoj názor ucelene počas výkonu kontroly. Po prvý krát mu táto možnosť vznikla až pri využití práva vyjadriť sa k protokolu o výsledku kontroly. Skutočnosť, že žalobca bližšie objasnil odpovede formulované v zápisnici ako aj fungovanie vzťahu medzi ním a kontrolovanými osobami až pri tomto úkone, nemôže byť na ujmu žalobcu ako účastníka správneho konania, rovnako nemôže byť považovaná ani za vykonštruovanú s cieľom vyhnúť sa sankcii za správny delikt, nakoľko ide výlučne o uplatnenie práva účastníka správneho konania vyjadriť sa v zmysle Správneho poriadku. Pokiaľ by správne orgány v správnom konaní postupovali zákonným spôsobom a vyjadrenia žalobcu hodnotili ako dôkaz, ktorý má právny význam, zistil by, že zápisnica a vyjadrenia sa vo viacerých otázkach rozchádzajú, t.j. že vo veci existencie znakov závislej práce je spornosť. Spornosť v jednotlivých skutkových zisteniach osvedčovala potrebu vykonať vo veci ďalšie dokazovanie, a to výsluchom žalobcu ako účastníka konania a kontrolovaných osôb.

Pokiaľ v rámci správneho konania žalobca kvalifikovaným spôsobom vzniesol výhrady týkajúce sa výsledkov kontrolných zistení, správny orgán nemôže len odkázať na zistenia učené v rámci kontroly. Jeho povinnosťou bolo vysporiadať sa s námietkami žalobcu v súlade so zásadou materiálnej pravdy a skutočnosti spochybňované účastníkom konania riadne objasniť. Ohľadom rovnakého názoru poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 17. 04. 2019, sp. zn. 13S/41/2018.

15. Napriek tomu, že kontrolované osoby nie sú účastníkmi konania, tieto svojimi výpoveďami, ktoré možno považovať za najprínosnejšie (keďže práve ich činnosť bola správnymi orgánmi posudzovaná ako závislá práca vykonávaná bez pracovnoprávneho vzťahu) mohli odstrániť nezrovnalosť, ktorá vznikla vo vzťahu k jednotlivým zisťovaným skutočnostiam. Zastal preto názor, že kontrolované osoby mali byť vypočuté už počas kontroly. Keďže správny orgán tak neučinil, žalobca opakovane navrhoval ich výsluch, pretože kontrolované osoby najlepšie vedia, ako realizovali činnosti, pri ktorých mal správny orgán za to, že ide o závislú prácu. Správne orgány považovali doplnenie dokazovania za bezúčelne, pretože výpovede kontrolovaných osôb podané po kontrole by podľa ich tvrdení už neboli autentické a vyjadrili aj obavu, že by mohli byť tieto výpovede svedkov ovplyvňované. Nevypočutie kontrolovaných osôb v rámci správneho konania a výslovný nezáujem správnych orgánov oboznámiť sa s vyjadreniami kontrolovaných osôb k zisteniam učeným v rámci kontroly sa prieči základným zásadám správneho konania, a to predovšetkým zásade materiálnej pravdy.

Žalobca poukázal aj na tvrdenie správnych orgánov o tom, že výpovede svedkov by mohli byť ovplyvňované. Tvrdenia správnych orgánov, že kontrolované osoby by nepodali pravdivé výpovede, považoval za absurdné. Na zamedzenie podávania nepravdivých výpovedí majú správne orgány k dispozícii zákonné poučenie o následkoch krivej výpovede. Preto akékoľvek úvahy o možnej krivej výpovedi kontrolovaných osôb nemajú oporu v zákone. Postup správneho orgánu, kedy nevypočuje svedkov preto, lebo „by mohli krivo vypovedať“ je z pohľadu žalobcu nezákonný. Žalobca mal za to,

že správne orgány nevyočuli kontrolované osoby len preto, aby neexistoval ďalší dôkaz svedčiaci v prospech žalobcu. K uvedenému žalobca zaujal svoj postoj aj v odvolaní, kde uviedol, že úlohou správneho orgánu je nielen vyhľadávať dôkazy proti žalobcovi, ale aj dôkazy svedčiace v prospech žalobcu, čím by došlo aj k naplneniu zásady materiálnej pravdy v medziach ktorých je správny orgán povinný riadne zistiť skutkový stav veci. Naproti tomu sa správne orgány pri najmenšom možnom náznaku nelegálneho zamestnávania obmedzili len na dôkaz svedčiaci v neprospech žalobcu, ktorým je výlučne zápisnica, ktorá nemá takmer žiadnu výpovednú hodnotu.

Žalobca konštatoval, že inšpekcia (kontrola) je konaním a postupom správneho orgánu, ktorým dochádza k zisťovaniu skutkového stavu, ktorý podľa následne zistených záverov môže eventuálne viesť k začatiu správneho konania. Výsledky a závery kontroly sú zahrnuté v protokole o výsledku kontroly. Vypracovanie protokolu o výsledku kontroly však nezavaruje správny orgán povinnosti vykonať v začatom správnom konaní riadne dokazovanie, výsledky takéhoto dokazovania vyhodnotiť a celú vec v súlade so zákonom posúdiť.

S poukazom na vyššie konštatovaný nedostatočne zistený skutkový stav veci ako aj uvedené porušenie zásady správneho trestania (najmä prezumpcie nevinu) rozhodnutie žalovaného a rozhodnutie, ktoré mu predchádzalo, majú byť zrušené pre ich nezákonnosť.

16. Zároveň poukázal na to, že žalovaný v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že činnosť vykonávanú kontrolovanými osobami: „čistenie terénu od kameňov, betón“ je možné vykonávať v zásade len v pracovnoprávnom vzťahu. Nie je zrejmé, ako k takémuto poznaniu správny orgán dospel, keďže je všeobecne známou skutočnosťou, že čistiace, ako aj upratovacie práce je možné vykonávať napr. aj na základe živnostenského oprávnenia, a to konkrétne na základe voľnej živnosti. Z toho dôvodu nemôže byť vylúčené vykonávať čistiace práce aj na základe zmluvy o dielo. A to predovšetkým s poukazom na to, že čistenie terénu nie je predmetom podnikania žalobcu. Čiže táto činnosť kontrolovaných osôb predstavovala jednorazovú, ojedinelú činnosť, ktorá nie je zastrešovaná činnosťami, ku ktorým má žalobca živnostenské oprávnenie. Ak by bolo pravdou tvrdenie správneho orgánu, že čistenie ako činnosť možno vykonávať len ako závislú prácu znamenalo by to, že nikdy by nemohlo dôjsť medzi žiadnymi subjektmi k uzatvoreniu zmluvy o dielo, predmetom ktorej by bola napr. jednorazová činnosť - umytie okien. Takýto záver je nemysliteľný, keďže zmluva o dielo v zmysle Občianskeho zákonníka slúži práve na výkon takýchto jednorazových ojedinelých činností, kedy nie je rozhodujúci výkon práce ako taký, ktorý je príznačný pre závislú prácu, ale rozhodujúci je výsledok práce, t.j. vyčistený terén, vyčistené okná, atď. čo je základným znakom zmluvy o dielo.

Samozrejme, nevyvylúčil, že napríklad pomocné práce skutočne nemožno vykonávať inak ako v pracovnoprávnom vzťahu. Neznamená to však, že ak sa zmluvné strany dohodnú na vykonaní diela, predmetom ktorého napr. je prenesenie zeminy z jednej strany pozemku na druhú stranu (čiže ide o špecifikovanie konkrétnej činnosti v rámci pomocných prác), pôjde bez ďalšieho o závislú prácu. Aj s poukazom na uvedené, nemožno všetky činnosti paušalizovať, ale je žiadúce skutočne sa zaoberať individuálne každou posudzovanou činnosťou.

17. Zároveň žalobca poukázal na potrebu posudzovania skutočnej praktickej realizácie činností a tiež znaky závislej práce, majúc pritom za to, že v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu ČR rozsudku sp. zn. 5Ads 92/2015, 4Ads 177/2011-120 je povinnosťou správneho orgánu skúmať nielen to, či v konkrétnom prípade boli naplnené formálne znaky nelegálneho zamestnávania, ale aj to, či skutočne došlo k uplatneniu materiálnych znakov nelegálneho zamestnávania. Poukázal aj na Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.04.2009, sp. zn. 3 Sžf 80/2008, v ktorom Najvyšší súd SR konštatuje, že rozhodujúca je aj prejavená vôľa zmluvných strán, pokiaľ ide o posúdenie zmluvného obchodnoprávneho vzťahu ako závislej práce. A ak by boli pochybnosti o prejavenej vôli zmluvných strán, tie možno odstrániť len výsluchom zmluvných strán k týmto okolnostiam. I keď v posudzovanom prípade šlo o obchodnoprávny vzťah medzi zmluvnými stranami, žalobca mal za to, že závery predmetného rozsudku možno aplikovať aj na činnosť vykonávanú na základe občianskoprávnej zmluvy. Znamená to, že správne orgány mali zisťovať aj vôľu zmluvných strán, nielen sa obmedziť na vyhľadávanie formálnych znakov závislej práce.

Podľa Uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 25.10.2017, sp. zn. III. ÚS 656/2017-13, sa Ústavný súd SR stotožnil so závermi okresného súdu, ktorý uviedol:

„Aby navrhovateľ v konaní preukázal, že medzi navrhovateľom a odporcom vznikol individuálny pracovnoprávny vzťah, musel by v konaní navrhovateľ preukázať, že v prípade účastníkov konania sa jedná o:

- a. výlučne osobný výkon práce zamestnanca pre zamestnávateľa,
- b. podľa pokynov zamestnávateľa,
- c. v jeho mene,
- d. za mzdu alebo odmenu,
- e. v pracovnom čase,
- f. na náklady zamestnávateľa,
- g. jeho výrobnými prostriedkami,
- h. na zodpovednosť zamestnávateľa,
- i. ide o výkon práce, ktorá pozostáva prevažne z opakovania určených činností.“

I keď v uvedenom prípade išlo o spor charakteristický kontradiktórnosťou, ktorá nie je charakteristickou pre správne konanie, neznamená to, že správne orgány nemajú rovnakú povinnosť preukázať uvedené znaky závislej práce. Žalobca mal za to, že ku kumulatívnemu naplneniu znakov závislej práce pri výkone činnosti kontrolovanými osobami nedošlo, a pristúpil k detailnému popisu všetkých znakov závislej práce.

18. V časti 2. nazvanej porušenie zásady materiálnej pravdy, zásad trestného konania/prenos dôkazného bremena na účastníka konania žalobca uviedol, že je nepochybné, že dôkazné bremeno je založené nielen na práve tvrdenia, ale aj na povinnosti takéto tvrdenie súčasne preukázať. Žalobca s cieľom uniesť dôkazné bremeno, navrhol na preukázanie svojich tvrdení výsluch kontrolovaných osôb. Žalobca už nemal aké iné dôkazy okrem výpovede kontrolovaných osôb navrhnúť/predložiť, keďže dôkaz svedčiaci v jeho prospech (zmluvy o dielo) boli prvostupňovému správne orgánu predložené bezprostredne počas výkonu kontroly. Iný dôkaz, keďže žiadny neexistuje, nemohol žalobca správne orgánu na preukázanie svojich tvrdení predložiť. Tým, že správne orgány odmietli vykonať dôkazy, ktoré mali smerovať k podpore tvrdení žalobcu, neumožnili žalobcovi ako účastníkovi konania splniť si povinnosť preukázať svoje tvrdenia, pričom svojimi tvrdeniami od počiatku spochybňoval správnosť skutkových zistení inšpektorov práce.

Odhliadnuc od uvedeného, v správnom konaní nesie dôkazné bremeno správny orgán. Správny orgán je subjektom, ktorý musí zadovážiť dostatok dôkazov na to, aby mohol vo veci rozhodnúť. Ak správny orgán nedisponuje presvedčivými dôkazmi, resp. ak je medzi jednotlivými dôkazmi nezrovnalosť, správny orgán v prípade pochybností, nemôže rozhodnúť v neprospech účastníka konania. Jednak sa uvedený postup prieči zásade materiálnej pravdy, a súčasne aj zásade v pochybnostiach v prospech obvineného. Rozhodovanie správnych orgánov bez relevantných dôkazov preukazujúcich vinu je popretím princípov a zásad spravodlivého procesu. Vychádzajúc z administratívneho spisu a podkladov, ktoré slúžili ako podklad pre vydanie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu potvrdeného rozhodnutím odvolacieho správneho orgánu, dôvodil, že správne orgány neuniesli dôkazné bremeno pri preukazovaní viny žalobcu, keď disponovali len jediným dokumentom, ktorý by mohol byť relevantný dôkazom, avšak len ak by bol zákonným spôsobom získaný a vypracovaný a konfrontovaný s ostatnými dôkazmi.

Takže v prvom rade je povinnosťou správneho orgánu disponovať presvedčivými dôkazmi preukazujúcimi vinu žalobcu, t.j. uniesť dôkazné bremeno. Až následne by dôkazné bremeno preukazovania opaku mohlo zaťažiť účastníka konania.

19. K zásade správneho trestania/zásade trestného konania/ zásade trestného konania a konania o priestupkoch uviedol, že v konaniach, v ktorých sa zisťuje spáchanie správneho deliktu, rozhoduje o vine páchatela za spáchanie správneho deliktu a ukladaní sankcie zaň, sa na základe analógie legis postupuje v súlade so zásadami trestnoprávnej zodpovednosti v zmysle právnej úpravy zakotvanej v zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o priestupkoch“) a zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej aj ako „trestný zákon“). Týmto žalobca poukázal na porušenie špecifikovaných základných zásad trestného konania, ktoré nemožno ponechať bez povšimnutia, nakoľko v dôsledku porušenia týchto zásad, správne konanie trpí vadou nezákonnosti.

20. Zo zásady materiálnej pravdy, zakotvanej v § 3 ods. 4 správneho poriadku vyplýva, že správne orgány sú povinné vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia,

ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania čo najviac zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia). Žalovaný rovnako ani prvostupňový správny orgán nepostupovali v súlade s uvedenými zásadami, keď pri rozhodovaní nevychádzali zo spoľahlivo zisteného stavu veci, pričom nepostupovali ani v súlade s §32 ods. 1 správneho poriadku.

21. Žalobca ďalej mal za to, že v prvostupňovom ako ani v odvolacom správnom konaní nebol princíp právnej istoty dodržaný. Odôvodnenia rozhodnutí správnych orgánov sa zakladajú viac na domnienkach ako na vykonaných dôkazoch. Správne orgány formálne vymenúvajú vo vzťahu k činnosti vykonávanej kontrolovanými osobami znaky závislej práce bez toho, aby vzali na zreteľ informácie poskytnuté žalobcom k faktickému reálnemu realizovaniu činností, v úmysle nespochybníť si závery o nelegálnom zamestnávaní, a to aj na úkor zistenia skutkového stavu veci. Správne orgány v rozhodnutiach neuviedli, prečo nevzali vyjadrenia žalobcu za podklad pre rozhodnutie a presvedčivo neodôvodnili ani dôvod nevykonania navrhovaných dôkazov. Úlohou správnych orgánov je nielen usvedčovať páchateľov, ale poskytnúť v odôvodnení presvedčivý ucelený obraz o jednotlivých krokoch, úvahách a dôkazov tak, aby bolo rozhodnutie riadne preskúmateľné, presvedčivé a dostatočne zrozumiteľné. Z uvedeného pohľadu, odôvodnenie rozhodnutí oboch správnych orgánov nie je dostatočne presvedčivé, prehľadné a preskúmateľné, keďže okrem iných nedostatkov neposkytuje dostatočné vysvetlenie k záveru o spáchaní správneho deliktu, neuvádza dôvody neprihliadania na vyjadrenia žalobcu, dôvody odmietnutia ďalšieho dokazovania a ani dôvody, prečo mali za to, že činnosť vykonávaná kontrolovanými osobami, aj napriek existencii zmluvy o dielo, nemôže byť posúdená ako zhotovovanie diela.

IV. Vyjadrenie žalovaného

22. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 26. 05. 2021 uviedol, že považuje rozhodnutie prvostupňového orgánu za skutkovo aj právne správne a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje. Okrem toho mal za to, že správne orgány na oboch stupňoch postupovali v priebehu celého konania v súlade so správnym poriadkom a platnými právnymi predpismi, rešpektovali plne všetky práva žalobcu, vysporiadali sa s jeho námietkami a k jeho vyjadreniam zaujali v napadnutých rozhodnutiach relevantné stanovisko.

23. K námietkam uvedeným v žalobe, žalovaný v prvom rade uviedol, že sa s nimi už správne orgány vysporiadali v napadnutých rozhodnutiach.

Konkrétne s námietkami žalobcu k zápisnici spísanej dňa 13. mája 2020 o 15:44 h s konateľom žalobcu priamo na kontrolovanom pracovisku sa vysporiadal už v napadnutom rozhodnutí. Žalovaný považuje podané vyjadrenia konateľa v zápisnici za bezprostredné, jeho odpovede nemohli byť pripravené, a tak odrážali spoľahlivo situáciu v čase výkonu inšpekcie práce na pracovisku. Žalovaný nemal dôvod pochybovať o vyjadreniach konateľa ich pravdivosti a určitosti. Konateľ bol pred poskytnutím informácií poučený o povinnosti podať pravdivé a úplné vysvetlenie a bol oboznámený s následkami nesplnenia jeho povinnosti informácie poskytnúť. Zápisnica je podpísaná na všetkých stranách osobou, ktorá informácie poskytla a na konci aj oboma inšpektormi práce. Z uvedených dôvodov preto správny orgán nevidí dôvod na spochybňovanie zápisnice ako relevantného listinného dôkazu v správnom konaní. Kladené otázky neboli navádzajúce a smerovali k zisteniu skutočného stavu. Z informácií poskytnutých konateľom priamo pri výkone inšpekcie práce jednoznačne a bez pochybností vyplynulo, že činnosť/práca vykonávaná dvoma fyzickými osobami bez pochybnosti spĺňala znaky závislej práce. Zápisnica bola vyhotovená v súlade so zákonom č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a tvorí legálny listinný dôkaz pre administratívne konanie. Ide o zákonný dôkaz, ktorý správny orgán nebol povinný opakovať, resp. nahradiť alebo doplniť iným dôkazom podľa správneho poriadku. Konateľovi bol poskytnutý dostatočný a primeraný priestor, aby v odpovediach na položené otázky vysvetlil dôvod prítomnosti kontrolovaných osôb na jeho pracovisku, podmienky vykonávania ich činnosti/práce a tiež právny základ, na základe ktorého sa na pracovisku nachádzajú. Správny orgán rešpektoval a dodržal svoje povinnosti aj vo vzťahu ku kladeniu zakázaných otázok. Otázky uvedené v namietanej zápisnici nie sú v žiadnom prípade klamlivé a ani neobsahujú odpoveď na otázku. Boli položené všeobecne formulované otázky, na ktoré mohol konateľ odpovedať bezprostredne, určito, pravdivo a podľa skutočnosti.

Oba správne orgány hodnotili vo svojich rozhodnutiach aj fakt, že žalobca sa následne vyjadroval k protokolu a v správnom konaní s časovým odstupom od vykonania inšpekcie práce a až po vyhotovení protokolu. Tieto ďalšie vyjadrenia žalobcu už smerovali k tomu, aby sa vyhol zodpovednosti za zistené

nelegálne zamestnávanie a aby dosiahol priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Navyše žalobca vo vyjadrení k protokolu, mesiac po začatí inšpekcie práce na jeho pracovisku, spochybňoval len odpoveď na 5. otázku týkajúcu sa dohodnutej odmeny. Až s odstupom času začal spochybňovať zápisnicu ako celok. Uvedené podporuje názor správnych orgánov, že obrana žalobcu nebola v celom konaní konzistentná a logická, ale vo vyjadreniach v správnom konaní išlo zo strany žalobcu o snahu vyhnúť sa zodpovednosti za zistené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania. Správne orgány ďalšie vyjadrenia žalobcu neignorovali, avšak zodpovedne ich vyhodnotili a odôvodnili, prečo prihliadli na iné dôkazy, a ako zistili skutočný stav veci.

S časovým odstupom od vykonania inšpekcie práce, s ohľadom na meniacu sa a účelovú argumentáciu žalobcu nepovažovali správne orgány za dôvodne vykonať výsluch fyzických osôb prítomných na pracovisku v čase kontroly, pretože bolo zabezpečených dostatok listinných dôkazov, ktoré preukazovali skutočný stav veci a nebolo možné vylúčiť ovplyvnenie prípadných výpovedí.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Asan/18/2017 z 24. júla 2019, ak správny orgán nevykoná ešte ďalšie dôkazy navrhnuté účastníkom konania - žalobcom, neznamená to, že porušil jeho práva, pretože dokazovanie vykonáva správny orgán, ktorý dôkazy aj hodnotí, pričom tejto skutočnosti korešponduje povinnosť účastníka konania - žalobcu predložiť, resp. poukázať na dôkazy, ktoré navrhuje vykonať. V prípade, že z vykonaného dokazovania dostatočne jasným spôsobom vyplýva porušenie povinnosti žalobcom, ďalšie dokazovanie, by bolo nadbytočné, neefektívne a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. V posudzovanom prípade prihliadajúc pritom na všetky skutkové zistenia získané už v priebehu výkonu inšpekcie práce a správneho konania, nebolo potrebné pristúpiť k vykonávaniu ďalších dôkazov, keďže správny orgán počas konania disponoval dostatočnými relevantnými dôkazmi, nevykazujúcimi rozpory v jednotlivých skutkových okolnostiach a smerujúcimi k presnému a úplnému zisteniu skutočného stavu veci, nepochybne preukazujúcimi jednotlivé zistenia ohľadne skutku. V danom prípade by ďalšie dopĺňujúce dokazovanie nevedlo k účinnejšiemu objasneniu daného skutkového stavu, pretože skutkový stav bol náležite a presne zistený. Vec bola jednoznačne zistená ďalšie dokazovanie v tejto veci je neodôvodnené. Vzhľadom na to, že pri výkone inšpekcie práce boli bez akýchkoľvek pochybností zistené porušenia právnych predpisov a relevantné podklady, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu nevykazujú žiaden rozpor, nebolo potrebné ani nariadovať ústne pojednávanie. Správny orgán disponoval dôkazmi, na základe ktorých bol skutkový stav náležite zistený, vykonanie ďalšieho dokazovania ku skutočnostiam, ktoré už boli správnomu orgánu známe z dôkazov zaobstaraných počas výkonu inšpekcie práce, by neprispelo k ďalšiemu objasneniu veci.

Nedôvodné sú námietky žalobcu, že neboli preukázané všetky znaky závislej práce. V správnom konaní tak prvostupňový, ako aj odvolací orgán jednoznačne popisali znaky závislej práce dvoch kontrolovaných osôb (pričom sám konateľ označil prácu ako úpravy terénu - čistenie terénu od kameňov, betónu), a to na základe konkrétnych vykonaných dôkazov.

Vzťah nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca vyplýval z jednoznačných vyjadrení konateľa, že práve on sám kontrolovaným osobám prácu nariadil a určil im pokyny na jej vykonanie. Konateľ mal možnosť odpovedať na položené otázky a sformulovať svoje odpovede, v danom prípade sa vyjadril bezprostredne a jednoznačne. V danom prípade vykonávané činnosti/práce, čistenie terénu od kameňov, betónu sú činnosti/práce, ktoré sa bežne vykonávajú v pracovnoprávnom vzťahu. Skutočnosť, že by kontrolované osoby vykonávali prácu vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, ako to prezentoval žalobca, nevyplývala zo zistení počas inšpekcie práce. V danom prípade nešlo o samostatné zhotovenie diela, pretože kontrolované osoby nerozhodovali o priebehu vykonávanej činnosti, vykonávali prácu v hospodárskej závislosti od žalobcu, ktorý im prácu nariadil, určil im pokyny na jej vykonanie a čas, v ktorom ju budú vykonávať. Zo zistení inšpekcie práce je zrejmé, že pri faktickom výkone danej činnosti/práce existoval vzťah nadriadenosti zamestnávateľa (žalobcu) a podriadenosti zamestnanca (dvoch kontrolovaných osôb).

Osobný výkon práce zamestnancom pre zamestnávateľa bol preukázaný tým, že priamo pri výkone inšpekcie práce obe kontrolované osoby vykonávali prácu na pracovisku žalobcu a sám žalobca potvrdil, že obaja prácu vykonávali v tento deň od 8.00 h. Uvedené potvrdzuje aj zoznam kontrolovaných osôb spísaný inšpektormi práce priamo na pracovisku a podpísaný všetkými dotknutými osobami.

To, že sa práce vykonávali podľa pokynov zamestnávateľa - žalobcu, bolo preukázané vyjadrením konateľa, ktorý jednoznačne uviedol, že určil kontrolovaným osobám pokyny pre prácu.

To, že sa práca vykonávala v mene účastníka konania - žalobcu vyplývalo z toho, že konateľ sa jednoznačne vyjadril, že prácu vykonávajú pre žalobcu. Navyše išlo o pracovisko žalobcu.

Pracovný čas určil zamestnancom konateľ, ktorý sa v zápisnici jednoznačne vyjadril, že s nimi dohodol čas, kedy budú pracovať.

Napriek tomu, že dohodnutie odmeny za vykonanú prácu nie je potrebné na preukázanie výkonu závislej práce, zo zabezpečených dôkazov jednoznačne vyplynulo, že bol dohodnutý odplatný výkon činnosti/práce kontrolovaných osôb. Tvrdenia žalobcu, že otázka položená inšpektormi práce navádzala konateľa vypočítať hodinovú odmenu, nie sú podložené a preukázané dôkazmi. Zo spísanej zápisnice jednoznačne vyplýva, že inšpektori práce sa pýtali konateľa akú mzdu, resp. odmenu má s kontrolovanou osobou/ fyzickými osobami dohodnutú, nežiadali ho o akýkoľvek prepočet odmeny.

Správne orgány jednoznačne preukázali, že boli splnené znaky závislej práce vo vzťahu k činnosti/práci vykonávanej kontrolovanými osobami dňa 13. mája 2020 na pracovisku žalobcu. V súlade s § 1 ods. 3 Zákonníka práce táto závislá práca nemohla byť vykonávaná na základe zmlúv o dielo podľa Občianskeho zákonníka. V tejto veci poukazoval žalovaný na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/70/2016 z 31. januára 2019 vo veci disimulovaných právnych úkonov v oblasti pracovného práva: „Pri zakladaní pracovnoprávných vzťahov nie je totiž zmluvná autonómia účastníkov absolútna. V tomto sa pracovnoprávne vzťahy odlišujú od iných súkromnoprávných vzťahov. V pracovnoprávných vzťahoch je pozícia zamestnávateľa vždy silnejšia a zamestnanec má postavenie slabšej strany, preto je potrebná zvýšená právna ochrana zamestnanca. Slobodná vôľa zamestnanca, ako slabšieho subjektu v pracovnom práve, môže byť do istej miery ovplyvniteľná. Z tohto dôvodu právna úprava núti zmluvné strany založiť pracovnoprávny vzťah aj proti ich vôli. V súlade s ustanovením § 34 Občianskeho zákonníka sa za právny úkon považuje taký prejav vôle, ktorý smeruje najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv a povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Zmluvu je potrebné vždy posudzovať podľa obsahu a nie podľa toho, ako je tento právny úkon zmluvnými stranami označený. Ak teda zmluvné strany uzatvoria zmluvu o dielo, pričom sú však naplnené znaky závislej práce, hovoríme o tzv. disimulácii právneho úkonu. Dôvodom predstieraného právneho úkonu je zvyčajne snaha zamestnávateľa vyhnúť sa zákonným povinnostiam predovšetkým ekonomického charakteru, ktoré vyplývajú z verejnoprávnych predpisov, resp. vyhnúť sa zodpovednostným následkom vyplývajúcim z ustanovení Zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní (Rozsudok NS SR, sp. zn. 10Sžo/16/2014, zo dňa 25. marca 2015). Zmluva o dielo, ktorá obsahuje prvky závislej práce, ktorou mal byť zastretý pracovnoprávny vzťah, je absolútne neplatným právnym úkonom, pretože dochádza k obchádzaniu zákona. Zákonodarca myslel na prípady, kedy dochádza k disimulácii pracovnoprávneho vzťahu obchodnoprávnym alebo občianskoprávnym vzťahom a s cieľom zabrániť nelegálnemu zamestnávaniu a obchádzaniu právnych noriem obsiahnutých v právnych predpisov s účinnosťou od 1. januára 2013 v § 1 ods. 3 Zákonníka práce explicitne zakotvil, že závislá práca nemôže byť vykonávaná v zmluvnom občianskoprávnom vzťahu alebo v zmluvnom obchodnoprávnom vzťahu podľa osobitných predpisov.“

Vzhľadom na znenie predložených zmlúv o dielo a vymedzenie ich predmetu, obsah práv a povinností, ktoré mali zmluvné strany v predmetných zmluvách dohodnuté, nemožno charakterizovať ako zmluvný vzťah, ktorý napĺňa pojmové znaky zmluvy o dielo, a preto tieto zmluvy vykazujú znaky simulovaných právnych úkonov.

Žalovaný akceptoval, že aj v správnom konaní, v ktorom sa rozhoduje o správnom delikte je nevyhnuté aplikovať zásady trestania, avšak poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/79/2016 z 18. januára 2018: „Pre úplnosť však najvyšší súd poukazuje na to, že povinnosťou správneho orgánu v konaní o administratívnom delikte a uložení sankcie pre nedostatok špeciálnej úpravy administratívneho trestania je postupovať „*analogiae legis*“ podľa ustanovení obsahujúcich trestnoprávnu úpravu, a teda poskytnúť subjektu, voči ktorému je vyvodzovaná administratívna zodpovednosť záruky a práva, ktoré sú zakotvené v trestnom zákone a trestnom poriadku obvinenému z trestného činu. To však neznamená, že povinnosťou správneho orgánu v konaní o administratívnom delikte je postupovať striktnie podľa ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona, čo je len povinnosťou orgánov činných v trestnom

konaní.“ Správne orgány konali v súlade so zákonnou úpravou a rešpektovali v konaní aj ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR.

Z predloženého administratívneho spisu je zrejmé, že správne orgány svoje závery ohľadne porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania opreli o také dôkazy, ktoré poskytujú dostatočnú skutkovú oporu tvrdeniu o využívaní závislej práce fyzických osôb, bez založenia pracovnoprávneho vzťahu podľa Zákonníka práce. Takým dôkazom je vyjadrenie konateľa žalobcu zachytené v zápisnici o podaní informácie, z ktorej jednoznačne vyplýva, že činnosť/práca realizovaná kontrolovanými osobami vykazuje znaky závislej práce. Z obsahu protokolu vyplýva, že inšpektori práce boli očitými svedkami toho, ako dotknuté osoby vykonávali činnosť/prácu a osobný výkon práce kontrolovanými osobami je zachytený aj v zozname kontrolovaných osôb. Vzhľadom na všetky tieto dôkazy je odôvodnený záver, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav a správne právne vec posúdili.

Žalobca nepredložil žiadne relevantné dôkazy, ktoré by odôvodňovali zrušenie rozhodnutí správnych orgánov. Inšpektorát práce dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré preukázal na základe vykonaných a vyhodnotených dôkazov. Žalovaný správne posúdil právny stav veci, ktorý odôvodnil, popísal zodpovedne aj skutkový stav vo vzťahu k správnomu deliktu, ktorý bol predmetom uloženia pokuty. Výška pokuty bola dôsledne v správnom konaní zvážená a odôvodnená v rozhodnutí o uložení pokuty. Rozhodnutia sú správne a zachovávajú zásady správneho konania a trestania.

V. Ďalší priebeh konania

24. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zo dňa 14. 07. 2021 naďalej zotrval na tom, že rozhodnutie žalovaného, ako aj jemu predchádzajúce rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu je založené výlučne na domnienke o spáchaní správneho deliktu nelegálneho zamestnávania žalobcom, opretej o jediný dôkaz, ktorým má byť zápisnica, bez dôkazmi podloženého preukázania kumulatívneho naplnenia obligatórnych znakov závislej práce. Činnosť vykonávaná kontrolovanými fyzickými osobami je činnosťou vykazujúcou znaky občianskoprávneho vzťahu. Rozhodnutia žalovaného a prvostupňového správneho orgánu boli vydané v rozpore so základnými zásadami správneho konania, predovšetkým so zásadou materiálnej pravdy a bez analogického použitia ustanovení zakotvujúcich zásady trestného konania. Správne orgány si nielenže tendenčne vybrali dôkaz (zápisnicu), ktorá by mala byť hodnoverná a z ktorej má vyplývať zodpovednosť žalobcu za správny delikt, ale ani nevykonali a neprihliadali na ďalšie dôkazy a akékoľvek vyjadrenia žalobcu označili za účelové bez preukázania svojich tvrdení, čím dospel k nesprávnemu a nedostatočnému zisteniu skutkového stavu veci, ktorý následne nesprávne právne posúdili ako výkon závislej práce zakladajúci nelegálne zamestnávanie.

Žalobca zotrval na svojej argumentácii obsiahnutej v správnej žalobe a v plnom rozsahu na ňu odkázal. Zároveň však považoval za potrebné vyjadriť sa k jednotlivým tvrdeniam žalovaného konštatovaným vo vyjadrení, pričom nesúhlasil s tvrdeniami žalovaného týkajúcimi sa zápisnice a dôvodom pre nevykonanie ďalších dôkazov a naďalej trval na všetkých argumentoch uvádzaných v správnej žalobe.

25. Žalovaný písomné vyjadrenie k vyjadreniu žalobcu podľa § 106 ods. 2 SSP nepodal.

26. Súd vec prejednal na nariadenom pojednávaní, konanom dňa 15. 03. 2022, v neprítomnosti žalobcu a žalovaného, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s prejednaním veci bez jeho účasti. Právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní uviedla, že žalobca zotráva na argumentácii obsiahnutej v žalobe, ako aj vo vyjadrení zo dňa 14. 07. 2021. Zároveň upriamila pozornosť na to, že jediným dôkazom, na ktorý sa správne orgány odvolávali pri uznaní viny žalobcu za nelegálne zamestnávanie, je čiastková výpoveď konateľa žalobcu zachytená v zápisnici, ktorú spísali inšpektori práce v deň inšpekcie. Zápisnica predstavuje len odpovede na položené otázky a tak ju nemožno považovať za ucelenú a relevantnú výpoveď žalobcu. Po prvý krát mal žalobca možnosť vyjadriť sa k tvrdenému nelegálnemu zamestnávaniu a jednotlivým skutočnostiam až vo vyjadrení k protokolu a následne vo vyjadrení po začatí správneho konania. Zápisnica obsahovala otázky, ktoré predkladali konateľovi žalobcu odpovede, pričom konateľ žalobcu nemal možnosť uviesť do zápisnice všetko, čo skutočne uviesť chcel, ale len to, na čo sa pýtali inšpektori práce. Za podstatné považovala tiež uviesť, že už priamo vo formulári zápisnice sa predkladalo žalobcovi, že sa dopustil nelegálneho zamestnávania, a to tým, že na prvej strane sa uvádza, že poskytuje informácie vo veci nelegálneho zamestnávania a zároveň taktiež na prvej strane je uvedené, že výpoveď sa týka osôb, ktoré pre neho vykonávajú závislú prácu. To považovala za

rozporné so základnými zásadami správneho konania a najmä správneho trestania, zápisnicou došlo k porušeniu zásady prezumpcie neviny žalobcu. Vyjadriť sa taktiež k znakom závislej práce a skutočnosti, že čiastočná výpoveď pripúšťa rôzny výklad, čo nemôže byť pripisované na ľarchu žalobcu.

VI. Posúdenie podstatných skutkových zistení a právne argumenty

27. Krajský súd v Nitre ako správny súd vecne príslušný podľa § 10 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj "SSP") a mieste príslušný podľa § 13 ods. 1 SSP, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj jemu predchádzajúce rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, vrátane ich postupu v administratívnom konaní, a to v rozsahu žalobných námietok, ale aj z hľadísk uvedených v § 195 písm. a) až e) SSP, keďže predmetná správna žaloba je žalobou v oblasti správneho trestania (§ 194 a nasl. SSP), avšak žiadne pochybenia v postupe a rozhodnutí orgánov verejnej správy oboch stupňov v tomto smere nezistil. Správny súd žalobné námietky vyhodnotil ako nedôvodné, t. j. irelevantné privodiť zrušenie žalobou napadnutého rozhodnutia, pričom ani sám nezistil dôvod zrušenia rozhodnutia z hľadiska niektorého z dôvodov uvedených v § 195 SSP, na čo by správny súd musel prihladať ex offio. Žalobu preto ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 SSP.

28. Podľa § 2 ods. 1 písm. a) bodu 1., bodu 4 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom v čase rozhodovania žalovaného), inšpekcia práce je

a) dozor nad dodržiavaním

1. pracovnoprávnych predpisov, 2) ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy, najmä ich vznik, zmenu a skončenie, mzdové podmienky a pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok žien, mladistvých, domáckych zamestnancov, osôb so zdravotným postihnutím a osôb, ktoré nedovŕšili 15 rokov veku, a kolektívne vyjednávanie,

4. právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Podľa § 6 ods. 1 písm. b/ vyššie citovaného zákona, Národný inšpektorát práce

b) je odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol inšpektorát práce.

Podľa § 7 ods. 3 písm. a/, i/, ods. 11 vyššie citovaného zákona, inšpektorát práce

a/ zabezpečuje vykonávanie inšpekcie práce v rozsahu ustanovenom v § 2 ods. 1 a vykonávanie dohľadu, najmä dozerá, či požiadavkám ochrany práce zodpovedajú

1. výber, umiestnenie, usporiadanie, používanie, udržiavanie a kontrola pracoviska, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, ochranných prostriedkov, chemických faktorov, fyzikálnych faktorov, biologických faktorov, faktorov ovplyvňujúcich psychickú pracovnú záťaž a sociálnych opatrení

a

2. pracovné postupy, pracovný čas, organizácia ochrany práce a systém jej riadenia,

i/ rozhoduje o uložení pokút podľa § 19, 20 a osobitného predpisu.

Inšpektorát práce je v správnom konaní správnym orgánom prvého stupňa.

Podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod. 1 a ods. 6 vyššie citovaného zákona, inšpektorát práce uloží pokutu

a/ zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za

1. porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur,

Inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na

a) závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov,

b) počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa,

c) počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu,

d) skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku,

e) opakované zistenie toho istého nedostatku.

Podľa § 21 ods. 3 vyššie citovaného zákona, na konanie podľa § 4 písm. e), § 6 ods. 1 písm. b), d) a e), § 7 ods. 3 písm. d), e), i) a s), ods. 8 písm. b) a ods. 9, § 12 ods. 2 písm. d) až f), § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné

predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, preukazu, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

29. Podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania žalovaného, nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu

a/ fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu.

Podľa § 3 ods. 2 vyššie citovaného zákona, právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

30. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (účinnom v čase rozhodovania žalovaného), správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 59 ods. 1, 2, 4 vyššie citovaného zákona, odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni.

Ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

Proti rozhodnutiu odvolacieho orgánu o odvolaní sa nemožno ďalej odvolať.

31. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (v znení účinnom v čase rozhodovania žalovaného), závislá práca môže byť vykonávaná výlučne v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo výnimočne za podmienok ustanovených v tomto zákone aj v inom pracovnoprávnom vzťahu. Závislá práca nemôže byť vykonávaná v zmluvnom občianskoprávnom vzťahu alebo v zmluvnom obchodnoprávnom vzťahu podľa osobitných predpisov.

32. Podľa § 631 Občianskeho zákonníka, zmluvou o dielo zaväzuje sa objednávateľovi ten, komu bolo dielo zadané (zhotoviteľ diela), že ho za dojednanú cenu vykoná na svoje nebezpečenstvo.

33. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj "SSP"), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

Podľa § 134 ods. 1 SSP, správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

Podľa § 190 SSP ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

Podľa § 194 ods. 1 a 2 SSP, správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.

Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie vo veciach správneho trestania ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

Podľa § 195 SSP, správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak

- a) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci alebo skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu,
- b) ide o skúmanie otázky zániku zodpovednosti za priestupok, uplynutia prekluzívnej lehoty alebo premlčacej lehoty, v ktorej bolo možné vyvodiť zodpovednosť za iný správny delikt alebo za iné podobné protiprávne konanie,
- c) ide o základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku, ktoré je potrebné použiť na správne trestanie,
- d) ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania,
- e) ide o skúmanie, či uložený druh sankcie a jej výška nevybočili z rozsahu správnej úvahy orgánu verejnej správy.

Podľa § 197 SSP, správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, môže doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy, a to aj na návrh účastníka konania, ktorým však nie je viazaný.

34. Súd v rámci preskúmania zákonnosti rozhodnutia postupu správnych orgánov podľa SSP je povinný posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či náležite zistil vo veci skutkový stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, ako aj dôkazmi nachádzajúcimi sa v administratívnom spise a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj procesnoprávnymi predpismi.

35. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci súdneho prieskumu súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe z hľadiska toho, či takéto namietané procesné pochybenia správneho orgánu sú takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

36. Súd po preskúmaní spisového materiálu, administratívneho spisu orgánu verejnej správy, ako aj rozhodnutia žalovaného a prvostupňového rozhodnutia orgánu verejnej správy dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je vecne správne.

37. Úlohou súdu bolo posúdiť správnosť postupu a rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa a následne i žalovaného, pričom spornou právnou otázkou medzi účastníkmi konania bola skutočnosť, či konkrétne fyzické osoby (H. W. a H. O.) prítomné na pracovisku žalobcu dňa 13. 05. 2020, t.j. v deň inšpekcie práce, vykonávali pre žalobcu závislú prácu bez založenia pracovnoprávneho vzťahu. Žalobca nerozporoval prítomnosť konkrétnych fyzických osôb na jeho pracovisku dňa 13. 05. 2020, ani tú skutočnosť, že nariadenie práce a pokyny k práci im určil konateľ žalobcu, ako aj sa dohodol s nimi na čase, kedy budú pracovať a na odmene za prácu, avšak tvrdil, že tieto fyzické osoby pre neho nevykonávali závislú prácu, ale mal s nimi založený občianskoprávny vzťah - zmluvu o dielo zo dňa 13. 05. 2020 a konateľ žalobcu len nepresne uviedol, keď túto skutočnosť v zápisnici opomenul uviesť, majúc pritom za to, že zápisnica o podaní informácie predstavovala len čiastočnú výpoveď.

38. Správny súd mal obsahom administratívneho spisu preukázané, že žalobca za účelom preukázania vyššie uvedeného tvrdenia predložil inšpektorom práce dve zmluvy o dielo zo dňa 13. 05. 2020, ako aj dve dohody o brigádnickej práci študentov a potvrdenia o návšteve školy, týkajúce sa dvoch kontrolovaných fyzických osôb (H. W. a H. O.). Okrem toho žalobca zaslal vyjadrenie k protokolu, v rámci ktorého namietal nesprávne skutkové zistenia, zápisnicu o podaní informácie a nesprávne právne posúdenie. Reagoval tak na závery, vyplývajúce z protokolu zo dňa 11. 06. 2020, v rámci ktorého bolo uvedené, že predmetom hlavnej činnosti žalobcu sú činnosti súvisiace s krajinou úpravou. V rámci zistených skutočností bolo uvedené, že dňa 13. 05. 2020 od 15: 10 do 15:55 hod. bola vykonaná kontrola fyzických osôb nachádzajúcich sa na pracovisku žalobcu ako kontrolovaného subjektu, kde pre zamestnávateľa - žalobcu vykonávali závislú prácu 2 fyzické osoby, a to H. W. a H. O.. Následne bolo zistené, že tieto osoby vykonávali dňa 13. 05. 2020 v čase výkonu inšpekcie práce čistenie terénu od kameňov, betónu - úprava terénu pre zamestnávateľa. Výkon tejto práce týmto kontrolovaným fyzickým

osobám nariadil a pokyny k práci im určil konateľ žalobcu a zároveň sa s nimi dohodol aj na čase, kedy budú pracovať. Ďalej bolo inšpekciou práce zistené, že uvedené kontrolované fyzické osoby vykonávali tieto práce od 13. 05. 2020 od 8.00 hod., pracovali prvý deň a s konateľom žalobcu mali dohodnutú odmenu 3,50 eur na hodinu. Všetky tieto skutočnosti potvrdil konateľ žalobcu do zápisnice o podaní informácie zamestnávateľom zo dňa 13. 05. 2020. Z uvedených skutočností vyplývalo, že zamestnávateľom kontrolovaných fyzických osôb bol žalobca, čím bol preukázaný výkon závislej práce dňa 13. 05. 2020 uvedenými kontrolovanými fyzickými osobami pre zamestnávateľa - žalobcu.

39. Z protokolu vyplynul záver, že kontrolovaný subjekt - žalobca porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že dňa 13. 05. 2020 o 15:10 hod. využíval závislú prácu fyzických osôb H. W. a H. O., ktoré pre zamestnávateľa vykonávali práce čistenia terénu od kameňov, betónu - úprava terénu na pracovisku žalobcu ako kontrolovaného subjektu „upravovanie terénu pred výsadbou“, JP-Auto Jaguar Land Rover, Dolné Hony, Nitra a nemal s týmito fyzickými osobami založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu, čím porušil ustanovenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Následne bol dňa 24. 06. 2020 vyhotovený dodatok č. 1 k protokolu zo dňa 11. 06. 2020, v závere ktorého bolo konštatované, že žalobca neuviedol žiadne nové skutočnosti a nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by pozmeňovali obsah protokolu zo dňa 11. 06. 2020. Podaním zo dňa 23. 07. 2020 bolo realizované začatie správneho konania, ku ktorému podal opäť vyjadrenie žalobca, spolu s návrhom na doplnenie dokazovania zo dňa 13. 08. 2020.

40. V tejto súvislosti správny súd uvádza, že nie je možné spochybňovať zápisnicu o podaní informácie zo dňa 11. 06. 2020. Je potrebné zdôrazniť, že uvedená zápisnica tvorí jeden z dôkazných prostriedkov, ktorý bol vykonaný prvotne a konateľ žalobcu svojím podpisom potvrdil, že porozumel poučeniu a inšpektorovi práce poskytol pravdivé informácie. Na znak súhlasu P. X. - konateľ žalobcu zápisnicu podpísal. Akékoľvek ďalšie spochybňovanie, vysvetľovanie, či upresňovanie vyjadrení konateľa žalobcu pôsobí účelovo. Správne orgány sa v tejto súvislosti jednoznačne zaoberali aj ďalšími vyjadreniami žalobcu a tieto vyhodnotili v súvislosti s ďalšími dôkazmi a teda aj s uvedenou zápisnicou o podaní informácie. Z predmetnej zápisnice jednoznačne vyplýva, že žalobca mal podľa vyjadrenia konateľa s kontrolovanými fyzickými osobami založené a podpísané dohody. Tieto boli aj následne predložené, avšak s výkonom práce od 14. 05. 2020, teda v deň vykonávania kontroly kontrolované fyzické osoby vykonávali závislú prácu pre žalobcu bez založenia pracovnoprávneho vzťahu. Neobstojí pritom predloženie zmlúv o dielo, pretože tieto boli rovnako podpísané za žalobcu konateľom, čo však konateľ dňa 13. 05. 2020 neuviedol a neuviedol to ani dňa 11. 06. 2020, kedy bol s ním prerokovaný protokol a až následne v ďalších vyjadreniach tvrdil, že v zápisnici sa vyjadril zmätočne z dôvodu vopred pripravených otázok a nemožnosti vyjadriť sa celistvo, obdobne sa vyjadril aj v žalobe. Ani s týmto sa však správny súd nemôže stotožniť, pretože zo zápisnice vyplýva, že konateľ žalobcu mal možnosť svoje odpovede naformulovať tak, ako to považoval za pravdivé, t.j. nič mu nebránilo, aby uviedol, že kontrolované fyzické osoby pre neho vykonávajú prácu na základe zmluvy o dielo. Namiesto toho uviedol, že má s nimi založené a podpísané dohody. Rovnako tak uviedol, že pracujú prvý deň a nie, že v zmysle zmluvy o dielo majú dielo práve v tento deň vykonať a odovzdať do 16.00 hod. Okrem toho samostatne do otázky č. 2 doplnil, že dohodol sa s nimi aj na čase, kedy budú pracovať, nariadenie práce a pokyny k práci im on určil a práca sa týkala čistenia terénu od kameňov, betónu - úprava terénu. V tejto súvislosti bolo potrebné vziať na zreteľ aj skutočnosť, že predmetom hlavnej činnosti žalobcu sú činnosti súvisiace s krajinnou úpravou, s ktorou je spojené čistenie terénu od kameňov a betónu - úprava terénu. Vo svetle uvedeného potom akékoľvek neskoršie súvislé vyjadrenie konateľa žalobcu o tom, ako svoje výpovede myslel, vyznieva v neprospech jeho predchádzajúceho tvrdenia a predložené zmluvy o dielo ako účelové.

41. Správny súd v danej veci zastáva názor, že konajúce orgány verejnej správy mali dostatočný podklad vo vykonanom dokazovaní na vyvodenie zodpovednosti žalobcu za porušenie ustanovenia § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. a to aj bez vylúčenia kontrolovaných fyzických osôb. Nebolo sporu o tom, že kontrolované fyzické osoby vykonávali prácu na pracovisku žalobcu, čo žalobca ani nespochybňoval, a žalobca s nimi nemal založený pracovnoprávny vzťah. Taktiež všetky okolnosti daného prípadu preukazujú, že prítomné fyzické osoby vykonávali pre žalobcu závislú prácu. Tento záver správneho súdu vyplýva z toho, že kontrolované fyzické osoby sa nachádzali na pracovisku žalobcu, čo žalobca nepopieral, v čase určenom žalobcom od 08.00 hod., pracovali prvý deň (t.j. pokračovanie výkonu práce aj v ďalších dňoch), vykonávali prácu na základe pokynov

konateľa žalobcu, ktorý sa s nimi dohodol aj na čase, kedy budú pracovať. Správny súd v tejto súvislosti dôvodí, že žalobcom predložené zmluvy o dielo nemožno považovať za relevantný dôkaz, preukazujúci nevykonávanie závislej práce.

Rovnako tak neboli porušené práva žalobcu na obhajobu a riadny proces, ako ani nebolo upreté právo na doplnenie dokazovania, nakoľko vydaniu prvostupňového rozhodnutia predchádzalo spoľahlivo vykonané a dostačujúce zistenie hmotnoprávných poznatkov dôležitých pre ustálenie názoru o porušení § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona o nelegálnom zamestnávaní. Prvostupňový správny orgán sa náležitým spôsobom riadil ustanoveniami zákona o správnom konaní, ako aj zákonom č. 125/2006 Z. z.

Vo vzťahu k nariadeniu ústneho pojednávania pred správnym orgánom správny súd poukazuje na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Asan/2/2016 zo dňa 13. 12. 2017, z ktorého vyplýva: „I. Nariadenie ústneho pojednávania správnymi orgánmi vo veciach správnych deliktov a iných správnych deliktov je fakultatívne. V rámci tejto kategórie správnych deliktov sa zásada ústnosti neuplatňuje, a to spolu so zásadou verejnosti a bezprostrednosti. V zmysle správneho poriadku nariadenie ústneho pojednávania je ponechané na správnej úvahe správneho orgánu a jeho správna úvaha závisí od skutkových okolností v danej veci. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že zákon o priestupkoch upravil inštitút ústneho pojednávania v priestupkových veciach kogentným spôsobom. II. Až vydané rozhodnutie správneho orgánu jednoznačne určí, čoho sa páchatel správneho deliktu dopustil a v čom spáchaný delikt spočíva. V rozhodnutiach sankčného charakteru, je nevyhnutné vymedziť presne, za aké konkrétne konanie je subjekt postihnutý. To je možné zaručiť len konkretizáciou údajov obsahujúcich popis skutku s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným. Takáto miera podrobnosti je nevyhnutná pre celé sankčné konanie, a to najmä z dôvodu vylúčenia prekážky litispendencie, res iudicata, dvojitého postihu za rovnaký skutok, na určenie rozsahu dokazovania, ako i na zabezpečenie riadneho práva na obhajobu.“

42. Podľa názoru správneho súdu si žalobca musel byť vedomý toho, že pokiaľ inšpektori práce zistia prítomnosť osôb na jeho pracovisku bez toho, aby mal s konkrétnymi osobami uzatvorenú pracovnú zmluvu vystavuje sa riziku deliktuálnej zodpovednosti za správne delikty vo vzťahu k nelegálnemu zamestnávaniu. Preto pokiaľ skutočne mal záujem uzatvoriť s kontrolovanými fyzickými osobami zmluvu o dielo, mal v nej vymedziť jednoznačne predmet a spôsob vykonania diela tak, aby bol nezameniteľný s pracovnoprávnym vzťahom, t.j. tak, aby kontrolované osoby mohli vykonávať dielo samostatne a na vlastnú zodpovednosť a nie plniť pokyny v rámci pracovného času.

Žalobca tak bezpochyby nesie tzv. absolútnu objektívnu zodpovednosť za protiprávne konanie majúce znaky správneho deliktu právne kvalifikovaného ako porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona o nelegálnom zamestnávaní. Zákon nepripúšťa liberačné dôvody, na základe ktorých by sa mohol žalobca spod uloženej pokuty oslobodiť. Na to, aby sa zbavil tejto zodpovednosti, musel predložiť také dôkazy, ktoré by preukazovali, že správny delikt vôbec nespáchal. Žalobca však takýto dôkaz nepredložil, a preto aj odkaz na trestnoprávne zásady nie je možné v danej veci aplikovať tak, ako to žiadal žalobca, nakoľko v administratívnom spise boli vykonané relevantné dôkazy, ktoré hodnoverne preukazujú protiprávne konanie žalobcu, a preto ani súd nemal o vine žalobcu žiadne pochybnosti. Navyiac, napadnuté rozhodnutia správnych orgánov obsahujú všetky formálne a materiálne náležitosti a správne orgány svoje rozhodnutia dostatočným spôsobom odôvodnili, v dôsledku čoho porušenie zásad správneho trestania správny súd nezistil.

43. Súd sa preto stotožnil s názorom žalovaného, že žalobca ako zamestnávateľ porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že využíval závislú prácu dvoch fyzických osôb bez toho, aby mal s nimi založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu, t.j. zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov. V prípade žalobcom predložených zmlúv o dielo išlo o vykonávanie závislej práce fyzických osôb a táto nemôže byť zabezpečená formou zmlúv o dielo.

44. Správny súd preto po preskúmaní obsahu administratívneho spisu dospel k záveru, že v prejednávanej veci závery správneho orgánu prvého stupňa prezentované v odôvodnení rozhodnutia č. IPNR/IPNR_KHIP/ROZ/2020/4265 zo dňa 03. 09. 2020 a následne i rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu (žalovaného) sú vecne správne a majú podklad v zistenom skutkovom stave i príslušnej právnej

úprave. Súd má za preukázané, že žalobca v predmetnom prípade využíval závislú prácu fyzických osôb: H. W. a H. O., ktoré pre žalobcu ako zamestnávateľa vykonávali závislú prácu - čistenie terénu od kameňov, betónu - úprava terénu na pracovisku: „upratovanie terénu pred výsadbou“, JP-Auto Jaguar Land Rover, Dolné Hony, Nitra a nemal s nimi založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu - zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, čo bolo zistené v dňoch 13. 05. 2020 a 11. 06. 2020 počas výkonu inšpekcie práce. Za porušenie ust. § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení bola žalobcovi uložená pokuta na spodnej hranici sadzby stanovenej § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii práce (od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur), ktorej výška bola riadne odôvodnená, pričom výška pokuty je vzhľadom na závažnosť porušenia povinností, preventívnu, represívnu a výchovnú funkciu pokuty primeraná.

45. Správny súd dospel k záveru, že rozhodnutia správnych orgánov oboch inštancií obsahujú všetky náležitosti v zmysle § 47 Správneho poriadku, výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo. V odôvodnení orgány verejnej správy uviedli skutočnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia, akými úvahami boli vedené pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnali s námietkami žalobcu a s jeho vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Žalovaný reagoval na všetky podstatné námietky žalobcu, a to v súlade so zákonom aj s odkazom na dostatočne odôvodnené prvostupňové rozhodnutie, ktoré ako zákonné potvrdil.

46. Správny súd sa preto stotožnil so záverom žalovaného, že rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa je v súlade so zákonom a ani námietky žalobcu uvádzané v správnej žalobe proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného neboli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým žalovaný dospel a dostatočne presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani správny súd, a preto správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 SSP.

47. O trovách konania správny súd rozhodol tak, že žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech (súd žalobu zamietol), nepriznal náhradu trov konania, a to s poukazom na ust. § 168 SSP, vychádzajúc z toho, že žalovaný v zásade nemá právo na náhradu trov konania a túto mu možno priznať len vo výnimočných prípadoch. O takýto prípad sa v predmetnej veci nejednalo a zo súdneho spisu ani nevyplýva, že by žalobcovi v súvislosti s týmto súdnym konaním trovy konania vznikli.

48. Súd takto rozhodol v pomere hlasov 3:0, a to s poukazom na ust. § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu správneho súdu nie je prípustný opravný prostriedok, ak tento zákon neustanovuje inak. (ust. § 133 ods. 2 SSP).

Proti každému právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu je prípustná kasačná sťažnosť, ak zákon neustanovuje inak (ust. § 439 ods. 1, 2, 3 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v ust. § 440 ods. 1, 2 SSP.

Kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu subjektu oprávnenému na jej podanie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na podanie kasačnej sťažnosti je 30 dní od doručenia rozhodnutia krajského súdu v prípadoch uvedených v § 145 ods. 2 SSP. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Kasačná sťažnosť sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh), pričom sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské

právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d)
a v prípade, ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.